

Samenwerken

Eardrop stelt zich ten doel de oorheelkundige hulp voor kansarme jongeren in Afrika te verbeteren. Zoals u weet boden we aanvankelijk vooral directe hulp, zoals het verrichten van ooroperaties en het ter beschikking stellen van hoorapparaten. Nu ligt de nadruk van ons werk vooral op het opleiden van de gezondheidswerkers ter plekke. In het medisch vlak was in Kenia de aandacht vooral gericht op de opleiding van artsen. Nu er meer artsen opgeleid zijn in het zelf verrichten van operaties, kunnen wij onze aandacht gaan verleggen naar andere gebieden, zoals het opleiden van mensen in de basiszorg. Dat zijn de hulpverleners die in eerste instantie in aanraking komen met de patiënt en die, als zij goed opgeleid zijn in het diagnostiseren en behandelen van de beginnende ziektegevallen, de kans op verslechtering kunnen verminderen. Zo starten we samen met AMREF (African Medical and Research Foundation) cursussen voor Clinical Officers (de zogenaemde Barefoot Doctors) in de gebieden waar geen of weinig gezondheidsvoorzieningen zijn en gaan we les geven op een school voor Clinical Officers in Mumias in de buurt van Kisumu.

Op audiologisch gebied starten we een samenwerking met KISE (Kenya Institute of Special Education) om leerkrachten van dovenscholen reeds in hun basis goed op te leiden. In Ethiopië ligt de nadruk vooralsnog op het opleiden van basisgezondheidswerkers. De laatste tijd worden ook wat oorartsen opgeleid. We hebben het idee dat onze aanpak effectief is als we op meerdere niveaus werken. In het bijzonder samen met de lokale organisaties, zodat die op den duur steeds meer zelf kunnen gaan doen. Kortom: Samenwerken is het middel om ons doel te bereiken.

Jan B. Antvelink, voorzitter Eardrop Stichting

In deze nieuwsbrief:

- Alternatieve artsen gebruiken zand en geweerolie
- Eardrop maakt het mogelijk
- Hoortoestel laatste schakel bij revalidatie
- Slecht horen in de tropen
- Goede voortgang in Ethiopië

Kalender brengt acht mille op

De prachtige kalender van KNO-arts Paul Otten uit Eindhoven heeft acht mille opgebracht. Paul schrijft: 'We kijken terug op een succesvolle kalender-actie, waarbij wij de spontane hulp kregen van oud-bestuurders Chris Sepmeijer en Gerbrand van der Horst en boekhandel Boek & Co in Warnsveld. De 'roots' van Eardrop in het oosten van het land en de bekendheid met het werk van de stichting was nog duidelijk merkbaar in de verkoopcijfers daar. Dank aan iedereen die zich heeft ingezet om deze actie mogelijk te maken.'

Paul, die werkt in het St. Annaziekenhuis te Geldrop, voegt er aan toe dat men al doende leert. Mocht er in de toekomst nog iemand aan een dergelijke actie beginnen dan kan men bij hem tips krijgen. Paul: 'Een aantal dingen zouden wij een volgend keer anders aanpakken om nog meer rendement te krijgen'. Dus volgend jaar geen nieuwe kalender? Paul: 'Even een pas op de plaats. Alles bij elkaar heeft het toch wel veel energie gekost'.

Een spannende zaak

Alexina staat model voor de kinderen die onder behandeling van het Eardropteam komen: zij is gelijktijdig aan beide oren geopereerd. Aan twee kanten trof de arts enorme trommelvliesperforaties die met grote moeite geopereerd zijn. 'Met grote moeite', want preoperatief onderzoek is er nauwelijks in Keniaanse ziekenhuizen. Geen CT-scans die waarschuwen voor penibele vergroeiingen. Tijdens de operatie moet de arts dus anticiperen op wat hij tegenkomt en dat is voor zowel patiënt als ervaren arts een spannende zaak. Per uitzending van twee weken, opereert het Eardropteam onder andere zo'n 50 oren.

Arts assistenten interviewen Keniase collega's

Bas Roukema en Niels de Boer, vierde jaars arts-assistenten KNO-heelkunde aan het VUmc interviewden in Kenia twee Keniase collega's. Dat gebeurde op de laatste dag van een intensieve hands-on cursus in oorchirurgie in het MOI teaching and referral hospital Eldoret. Ook voor dr. Samuel Nganga Muniv en dr. Henry Nono Ngoitsi was het even wennen...

'Alternatieve artsen gebruiken zand, mest of geweerolie'

Dit zijn de Keniase artsen, die deelnamen aan de cursus.

In twee weken hebben de cursisten dr. Samuel en dr. Henry onder leiding van dr. Jan Antvelink en dr. Tjasse Bruintjes 47 oren geopereerd. Vanaf nu moeten ze zelfstandig goede en veilige operatieve zorg kunnen leveren aan patiënten. Voor Bas Roukema en Niels de Boer was het een eerste kennismaking met het 'veldwerk' van Eardrop. Het interview heeft plaats aan een bureau naast de operatiekamer. Zowel de interviewers als de geïnterviewden zijn gespannen en benieuwd hoe het gesprek zal verlopen.

Dr. Samuel rondde in 2006 op 39 jarige leeftijd de opleiding KNO-heelkunde af in het Kenyatta ziekenhuis Nairobi. Daarvoor werkte hij van 1995 tot 2000 in dienst van de regering als arts in een psychiatrisch ziekenhuis. Op de vraag waarom hij arts is geworden antwoordt Samuel dat hij als kind veel maag/darm klachten had. De 'verhoormethoden' van de artsen, die hem behandelden, maakten diepe indruk. 'Dat kon beter'. Wanneer een van zijn patiënten na een emotionele en intense begeleiding op een dag geheel onderwacht zijn vader vermoordt en vervolgens suïcide pleegt, besluit Samuel in 2000 dat hij iets anders wil doen. In 2002 lukt het om een opleidingsplek bij KNO-heelkunde te bemachtigen. Samuel woont weer in zijn geboorteregion in

Meru, dat ligt ten noordoosten van Mount Kenia. Hij werkt in het Governmental District Hospital, een openbaar ziekenhuis, waar mensen uit de omgeving naar toe komen.

Geweerolie

Een groot deel van zijn patiënten zijn kinderen met chronische middenoorontstekingen en conductieve gehoorverliezen. Samuel: 'Het is frustrerend dat er niet meer middelen zijn om deze kinderen goede zorg te kunnen

leveren. Vaak worden deze kinderen behandeld door lokale alternatieve geneesheren of witchdoctors met allerhande poeders, smeersels en druppels in het oor. Zand, mest of geweerolie zijn veel voorkomende ingrediënten. En dat terwijl goede tijdige zorg vaak bepalend is voor het gehoor en dus voor de toekomst van het kind.

Dokter Samuels grootste wens was een opleiding om oorchirurgie te kunnen toepassen. Het liefst zou hij een mobiele operatiemicroscop hebben om te kunnen gebruiken op zijn missies voor AMREF 'flying doctors'. Er is volgens de KNO-arts een gebrek aan goed opgeleide verpleegkundigen. De Eardropcursus is volgens dr. Samuel een fantastische mogelijkheid om kennis en ervaring op te doen. Veel heeft hij geleerd van de Eardrop-artsen. Maar vanaf nu moet hij zelf alles doen en dat is best wel eng. Het liefst zou hij in de toekomst betrokken willen blijven bij de cursussen, zodat hij continu blijft leren. De cursus zou volgens dr. Samuel ook in meer ziekenhuizen moeten worden gegeven door mobiele Eardrop teams.

Vrouw kost 50 koeien

Dr. Henry Ngoitsi is KNO-arts in het Eldoret Teaching Hospital. Voor hem is de cursus een thuiswedstrijd. Hij vertelt open over zijn jeugd en zijn familie. Over het ge-

kibel en de jaloezie die altijd bestond tussen de diverse vrouwen van zijn vader, die allen op het land van zijn vader woonden. Elke nacht bezocht zijn vader een van zijn vrouwen. Gelukkig had zijn vader veel land, zodat de vrouwen tenminste vijf kilometer van elkaar woonden. Zelf heeft hij maar één vrouw. Je kunt in Kenia pas meer vrouwen hebben als je ze ook allemaal kunt onderhouden. Bovendien moet er flink voor een vrouw worden betaald. Soms kost een geschikte vrouw wel vijftig koeien! Het plezier waarmee dr. Henry Ngoitsi zijn vak uitoefent hoopt hij over te dragen op zijn patiënten. De praktische aard van ooren gehoorproblemen en de mogelijkheid ze goed te kunnen verhelpen waren redenen om voor KNO-heelkunde te kiezen. Het Eldoret Teaching Hospital heeft geen mogelijkheden om gratis zorg te leveren. De meeste mensen hebben het geld niet om zich te laten behandelen. Bij afwezigheid van Eardrop heeft nauwelijks oorchirurgie plaats.. En dit terwijl erg veel kinderen in de omgeving van het ziekenhuis kampen met oorproblemen en er genoeg en ervaren KNO-artsen zijn in Eldoret. Ook alle technische benodigdheden om operaties uit te voeren zijn aanwezig. Dr. Henry ziet wel een oplossing. Als de Stichting Eardrop betaalt voor patiënten kan hij de zorg leveren. Er moeten volgens hem ook elk jaar meerdere Eardrop teams komen met terugkomdagen voor collega's die in het verleden de cursus volgden.

Bas Roukema en Niels de Boer gaan binnenkort weer naar Kenia. Ze willen dan een mobiele operatiemicroscop naar dr. Samuel brengen. Het zal voor hem een complete verrassing zijn. Hoe de beide arts-assistenten aan zo'n apparaat zullen komen weten ze nog niet. Maar de jacht is geopend.

Dr. Jan Antvelink kijkt toe hoe een cursist te werk gaat

maakt het mogelijk

Prijsvraag goed voor 1.500x oordruppels

Bakari Said Yeri, hoofd van het provinciale assessment center Coast in Mombasa

Zo luidt het hartgrondige antwoord van Bakari Said Yeri, hoofd van het provinciale assessment center Coast in Mombasa, op de vraag wat Eardrop voor zijn werk betekent: 'Alles!'

Sinds 1997 is Bakari al actief in zijn functie waarin hij schoolmeesters in de provincie Coast traint hoe om te gaan met dove kinderen, gehoortesten te doen, oorstukjes te maken en alles wat op audiologisch gebied nodig is om dove en slechthorende kinderen in staat te stellen onderwijs te volgen. Het grote probleem echter was: er was niets. Geen gereedschap, geen leermiddelen, geen programma, geen geld, niets. Met de komst van Eardrop in zijn regio Coast in 2001 werd het allemaal anders. Er kwamen materialen, er kwam een opleidings- en trainingsprogramma en steeds meer bleek dat wat nodig is ook mogelijk te zijn. 'Eigenlijk betekent Eardrop de overgang van niets naar alles', legt hij simpelweg uit. Bakari werd getraind, kreeg de beschikking over materialen en kon op pad gaan. Tot in de verste uithoek van zijn wijdvertakte regio om polshoogte te nemen van de situatie van zo'n 500 dove kinderen daar.

Te kijken wat er nodig is en te voorzien in elementaire basisbehoefte. Wat hem betreft stelt Eardrop hem in staat om kinderen uit hun isolement te halen en perspectief te geven op een kansrijkere toekomst. Met basale maar adequate inzet worden grote oplossingen bereikt. 'En dat is prachtig', vertelt Bakari. Hij beschrijft het geval van een schuchter meisje van vier jaar dat alsmaar niet praatte. Er werd bij haar een hoortoestel aangepast, en na enkele weken revalideren zag hij het meisje weer terug. 'Een complete metamorfose! Stralend en kwebbelend kwam het kind me tegemoet. De dankbaarheid die je dan voelt, dat is niet in geld uit te drukken.'

Kip

Bakari is een van de zes leden van de werkgroep 'Audiologische revalidatie' van Eardrop Kenia, elk verantwoordelijk voor hun eigen regio. De mannen zijn in dienst van het ministerie van onderwijs en worden door Eardrop ondersteund en getraind. Inmiddels is hun kennis en expertise dermate groot, dat zij zelf als trainer optreden. In Nairobi op het Kenian Institute of Special Education, waar leerkrachten speciaal onderwijs worden opgeleid, maar ook in buurlanden. Zo waren Bakari en David Mbengeli (zijn evenknie in Kitui, regio Oost,) vorig jaar korte tijd in Rwanda om collega's daar te trainen en uitleg te geven over hun praktische aanpak. Een leerzame ervaring, vindt Bakari. De Rwandezen waren aanvankelijk sceptisch, want 'wat kunnen Afrikanen ons in hemelsnaam leren, ze komen alleen maar onze kip opeten...' Maar die houding keerde snel. De Rwandezen leerden van de Kenianen en vice versa. Het is voor Bakari zonneklaar: voor hem en 'zijn' 500 kinderen maakt Eardrop het verschil.

Erick Magis (managing directeur van Daleco Pharma BV) overhandigt met zichtbaar plezier 1.500 verpakkingen oordruppels aan Gerrit Jan Hordijk en voorzitter Jan Antvelink (bestuur Eardrop)

Daleco Pharma, leverancier van onder andere Bacicoline-B oordruppels, draagt de activiteiten van de Eardrop Stichting een warm hart toe. Reden voor Daleco Pharma om tijdens de KNO-dagen in Nieuwegein een prijsvraag uit te schrijven en de opbrengst te doneren aan Eardrop. De vraag luidde: Hoeveel gram wegen 15 verpakkingen Bacicoline-B? Het exacte antwoord was 640 gram en dat leverde de gelukkige inzender een cadeaubon van 100 euro op. Daleco Pharma had toegezegd te zullen schenken en dat aantal bovendien nog eens te verdubbelen. Uiteindelijk besloot de farmaceut de 231 inzendingen af te ronden op maar liefst 1.500 verpakkingen! Eardrop is er enorm blij mee; oordruppels zijn nog altijd het belangrijkste KNO-medicament. Met 1.500 verpakkingen Bacicoline-B zijn 1.500 kinderen geholpen.

Het eerstvolgende kno-team dat naar Nairobi ging, leverde de oordruppels af bij Maurice Odhiambo, kno-verpleegkundige in het Kenyatta National Hospital. Zo kwamen de medicamenten rechtstreeks in goede handen.

Samen sterk

'Het hoortoestel is de laatste schakel in het proces van revalidatie van het gehoor, mees eens?' Met deze bijna retorische vraag opent Nicoline Mostert, voorzitter van de werkgroep Audiologische Revalidatie, de jaarlijkse vergadering met haar Keniaanse werkgroepleden. Zes mannen in getal, allen hoofd van een provinciaal assessment center in Kenia, schudden als één man hun hoofd. 'Nee, dat is het begin. Althans, daar begint de begeleiding bij revalidatie, het werkgebied van educatieve audiologie. Ons werkgebied.'

De werkgroepleden, hun standplaats en hun werkgebied: Vlnr. Dickson Oyieko (Nakuru, regio Rift Valley), Jashon Aloo (Kisumu, regio Western en Nyanza), Stephen Thuo (Nairobi, regio Central), Nicoline Mostert (voorzitter werkgroep Audiologische Revalidatie), David Mbengeli (Kitui, regio Eastern), Bakari Said Yeri (Mombasa, regio Coast) en Paul Awora (Kisumu, regio Western en Nyanza).

Knelpunt

Minimaal eens per jaar spreekt Nicoline Mostert haar Keniaanse team plenair. Om het afgelopen jaar te evalueren en om de activiteiten voor het voorliggende jaar in te plannen. Waar zitten knelpunten en wat kan Eardrop bijdragen? Het laatste jaar is niet vruchtbaar verlopen. En dat vindt zijn oorzaak in een fundamenteel verschil in de opvatting wie de klus 'audiologische revalidatie' moet klaren en welke partijen daarbij nodig zijn. Eardrop Kenia vindt dat het vak op het hoogste niveau ingestoken en uitgevoerd moet worden, nl. door audiologen, verbonden aan ziekenhuizen. De klinische aanpak dus. Het huidige team bestaat 'slechts' uit teachers die schoolteachers trainen. Eardrop Nederland, en met haar het zo succesvolle team, danken de enorme progressie van de laatste jaren juist aan de inspanningen van die schoolteachers. De educatieve benadering. Op die manier is audiologische hulp namelijk voor de grootst denkbare groep bereikbaar. Tot in het verste uithoekje van het (platte)land moet hulp voor een doof/slecht-horend kind bereikbaar zijn. Dat wordt bereikt op scholen, op een laagdrempelige manier. Want wie niet ziek is, gaat niet naar een ziekenhuis.

Partners

Hulp bieden aan zoveel mogelijk kinderen in Kenia voor wie horen niet vanzelfsprekend is;

vanuit die roeping scherpt Eardrop Nederland haar focus aan. En dus werd de vergadering in Nairobi van maart jl. uitgebreid met partijen waarmee Eardrop een

Anne Musalia van het Ministerie van Onderwijs

duurzame relatie wil aangaan. Het onderwerp van de bespreking was: zijn we het eens over de aanpak en hoe kunnen we als samenwerkende partijen audiologische revalidatie verankeren in bestaande onderwijsstructu-

AUDIOLOGIE OP TWEE SPOREN

Audiologie beslaat twee terreinen: klinisch en educatief. De klinische discipline valt onder het Ministerie van Volksgezondheid en leidt audiologen op die (veelal) verbonden zijn aan ziekenhuizen en klinieken. De educatieve tak richt zich op leerkrachten op dovenscholen en op medewerkers van onder andere assessment centers (provinciale onderzoekscentra met een centrale rol op het gebied van onderwijs aan dove/slechthorende kinderen). In dat werkveld ziet Eardrop een belangrijke taak voor haar weggelegd. Om in het uitgestrekte Kenia met grote gebieden 'rural' terrein kinderen met een gehoorprobleem ook tot in de verste uithoek te bereiken.

ren. Er werden vertegenwoordigers uitgenodigd van het Ministerie van Onderwijs (de werkgever van de leerkrachten en medewerkers van de assessment centers) en van KISE (Kenian Institute for Special Education), het opleidingsinstituut voor leerkrachten speciaal onderwijs waar Eardrop haar expertise kan inzetten bij het opleiden van leerkrachten op het gebied van audiologie. Maar ook van KSDC (Kenia Society for Deaf Children) dat zich richt op ouders/familie van dove kinderen om hen te motiveren en te steunen hun dove kind op weg te helpen in de maatschappij. En er was afvaardiging van de afdeling audiologie van het Kenyatta National Hospital in Nairobi, want klinische en educatieve audiologie bijten elkaar niet. Sterker nog, de disciplines hebben elkaar nodig. Zonder praktische knowhow hoe het er op scholen aan toe gaat en vaardigheid om hoortoestellen aan te meten en werkend te houden, is elke theoretische medische diagnose op voorhand doelloos.

MOU

De handen kwamen op elkaar: klinische en educatieve audiologie zijn complementair en samen zijn we sterk. Over het uitgangspunt van de samenwerking zijn de partijen het eens. Het fundament ligt. Zodra over de details overeenstemming is bereikt, worden de afspraken geformaliseerd in een Memorandum of Understanding. En het team? Hoe staan Bakari, David, Stephen, Dickson, Paul en Jashon tegenover de nieuwe aanpak? Ze zijn zichtbaar opgelucht. 'Gelukkig kunnen we weer vooruit, er is niets zo frustrerend als niets kunnen doen. En zolang ik een academisch geschoolde audioloog die in Kenia is opgeleide nog moet voordoen hoe hij moet audiometreeren, mag hij wel wat meer waardering tonen voor onze educatieve aanpak. Ik prijs de dag dat alles wat Eardrop ons leert, officieel wordt gecertificeerd. Pas dan zullen dokters en academici hier ons respecteren', spreekt Bakari hoopvol.

KNO-arts Robbert Ensink (Zutphen) schreef een artikel voor Medisch contact en publiceerde in de regionale kranten van De Stentor. We drukken tekst en foto's hierbij af.

Slecht horen in de tropen

Met collega Westerbeek vertrok ik in oktober 2009 om oorheelkundige hulp te verlenen in het katholieke missieziekenhuis in Attat in de Gurage provincie, één van de armste provincies in Ethiopië. Het ziekenhuis in Ethiopië heeft 57 bedden beschikbaar voor een regio van 1 miljoen inwoners. In één week tijd zagen we in totaal 367 kinderen en verrichtten we 22 trommelvliessluitingen. Tijdens een outreach programma zag Geert Westerbeek samen met twee verpleegkundigen 270 kinderen. Ongeveer 40% van de patiënten had een nagenoeg volledige trommelvliesperforatie van één of beide trommelvliezen.

In ontwikkelingslanden zoals Ethiopië is een hogere incidentie aan looporen die vooral veroorzaakt worden door de slechte watersanitatie in combinatie met frequente(re) bovenste luchtweginfecties. De gehoorverliezen zijn dermate dat een normaal gesprek onmogelijk is. Regelmatig werden we geconfronteerd met kinderen, soms met vergezellende zeer ernstige mentale handicaps, die vanaf hun jongste jaren volledig doof waren en samen met moeder voor het eerst op een poliklinisch KNO spreekuur verschenen. Deze kinderen hadden geen school gevolgd en werkten vaak al vanaf jongste leeftijd op het land van hun ouders mee. Het was soms enorm frustrerend dat je alleen de diagnose kon stellen en de ouders deze kon meedelen. Aan de andere kant was de dankbaarheid van vele ouders zo overweldigend dat dit op ons een onuitwisbare indruk achterliet. In een land waar 10 KNO-artsen werkzaam zijn op een bevolking van 80 miljoen inwoners is

Geert Westerbeek en Robbert Ensink (3e van rechts) met de crew

dit oorheelkundige zorg, die met recht omschreven kan worden als “de druppel op de gloeiende plaat”. We zagen veel patiënten waar niet direct een oplossing voor te vinden was. Ook zagen we veel patiënten waar de zorg eigenlijk op een huisarts-niveau geregeld zou kunnen worden. De meeste patiënten waren ons erg dankbaar. Het was vooral deze oprechte dankbaarheid die ons de motivatie gaf die twee weken er volledig voor te gaan.

Ik vond het zeer leuke en bovenal zeer nuttige twee weken die ik doorbracht in Ethiopië. Het is mooi om te zien dat de activiteiten van de Eardrop Stichting die ik reeds in Kenia mocht meemaken zich ook naar Ethiopië verplaatsen. Bewonderenswaardig is ook de interesse van de village health workers die echt de oorheelkundige zorg van onder af (“bottom up”) gestalte geven. Graag ga ik binnenkort weer een keer !!!!!

Robbert Ensink in actie

Jan Hein Koningsveld overleden

Met mr. Jan Hein Koningsveld is op 21 januari 2010 een markante persoonlijkheid overleden. Jan Hein maakte na zijn pensionering sinds enkele jaren deel uit van de commissie pr & fundraising van Eardrop. Hij was vele jaren president-directeur van Neroc, ooit een van de grootste pre-press bedrijven van Europa. Later werd hij directeur bij PCM grafische bedrijven. Jan Hein was bij Eardrop de man achter de internetsite, die hij restylde. We hebben hem leren kennen als een aimabele man met een grote dosis humor. Vorig jaar werd hij ziek. Aanvankelijk leek hij goed te herstellen, maar de aandoening had uiteindelijk een fatale afloop. We wensen zijn echtgenote Hannie, kinderen, familie en vele vrienden veel sterkte toe met het dragen van het verlies van een bijzonder mens.

Deze nieuwsbrief (nr. 26) is een uitgave van **Eardrop Stichting**
Postbus 114, 3840 AC Harderwijk
Telefoon 0620639930, Fax 0314 425528
Giro: 372, Rabobank 376755962

Eardrop is een officieel erkende Non Governmental Organisation (NGO)
Eardrop op internet: www.eardrop.nl

De productie van deze nieuwsbrief (oplage 2.500 exemplaren) is mede tot stand gekomen dankzij de belangeloze medewerking van:
Opmaak: Robine BV Grafische technieken te Twello
Druk: Drukkerij Tesink te Zutphen

Belangstellenden kunnen een exemplaar van het jongste jaarverslag opvragen.

Dr. Stolwijk en dr. Manni waren van 16 tot 31 januari in Ethiopië. Uit hun uitgebreide verslag haalden we voor deze nieuwsbrief wat interessante details..

Goede voortgang in Ethiopië

Na overnachting bij de Franciscaanse sisters en een prima ontbijtje vertrokken we naar Attat. In een volgeladen bus met 6 poliopatiëntjes, die enige tijd hadden doorgebracht in een revalidatiecentrum. Dozen vol medicamenten en etenswaren zorgden voor een volle bus...

De ziekenzalen in het ziekenhuis van Attat zijn overvol. Patiënten liggen op de grond, tussen en onder de bedden! Onze patiënten liggen voor de duur van de verkoevering in een nis bij de uitgang van de operatiekamer. Daarna gaan ze naar de zaal, die is ingericht voor hoogzwangere moeders met risico-bevalling..

De dames Mula en Megades, senior stafleden van het Public Health Department, hebben de onderwerpen Slechthorendheid/Dooftheid en Otitis bewerkt voor een toneelvoorstelling. De voorstelling wordt door de leden van de Womansgroup gegeven in de verschillende regio's binnen het district. Dat idee van de voorstelling ontstond toen de dames een toneeldrama over aids bijwoonden.

De rit naar de polikliniek duurt slechts drie kwartier. Voor de wachtende patiënten en familie wordt een praatje gehouden over de belangrijkste oorzaken van doofheid. De zuster, die maar een half woord nodig heeft, zorgt voor de vertaling. Ze zou het zelf ook kunnen, maar met de dokter erbij maakt het meer indruk.

Hoewel we voorbereid waren op een honderdtal patiënten, werden het er 41. Allen met reële klachten. Het gaf ruimte voor veel onderwijs-momenten. Je kunt spreken van een geslaagde missie.

Lange lijnen

De eerste dag in het St. Luke Hospital in Wolisso verloopt wat chaotisch. In dit wat grotere ziekenhuis zijn de lijnen wat langer en bureaucratisch. Er komen 327 patiënten naar de polikliniek. Er wordt afgesproken om de openingsuren van de KNO-unit te veranderen. Het team vindt het een verbetering.

Nieuwe uitdaging

De missieziekenhuizen in Bushulo en Gamlo hebben een infrastructuur, die te vergelijken is met die van de ziekenhuizen in Attat en Wolisso/ Ook de organisatie van de regionale gezondheidszorg is vergelijkbaar. Dit biedt een uitstekende basis voor de opbouw van KNO-services in de ziekenhuizen, die de regio op de weg van hoofdstad Addis Abeba richting Keniaanse grens bedienen. De afstand tussen beide missieziekenhuizen is 50 km. Dat is anderhalf uur met de auto. De medical directors beraden zich over de mogelijkheden.

Kenianen in Volendam

De activiteiten van Eardrop concentreren zich op Kenia en Ethiopië. Uniek was dan ook de 'oren-cursus', die een viertal KNO-artsen uit Kenia volgden in Nijmegen. Bij zo'n bezoek aan Nederland hoort natuurlijk een bezoek aan Volendam. Maar niet nadat de cursisten hadden meegekeken op de OK van de VU in Amsterdam. Ze ontkwamen niet aan de beroemde verkleedpartij in Volendam.